

Emigration – att synliggöra historiska utvecklingslinjer

Vad begreppen kontinuitet och förändring, förklaring, källkritik och identitet betyder i historiska sammanhang - Historia, Årskurs 7-9

Syfte

Eleverna utvecklar sin förmåga att:

- Studera och hitta information i bilder.
- Analysera bildinformationen genom att jämföra flera bilder som visar ett gemensamt tema.
- Se historiska utvecklingslinjer inom olika områden.

Läraren reflekterar

Ett lyckat synliggörande av emigration i ett tidsperspektiv i synnerhet och utvecklingslinjer i historia i allmänhet. Det går naturligtvis bra att byta ut bilderna mot bilder inom något annat tema, till exempel levnadsvillkor, teknikutveckling eller kulturmöten. Jag tror dock att det är viktigt att dels ge bilderna en bakgrundshistoria och ett sammanhang och dels låta elevernas reflektioner få mogna och ta lite tid. Bilderna kan gärna sitta uppe i klassrummet även efter jämförelselektionen så att vidare reflektion har möjlighet att ske.

Förberedelser – Emigration vid tre tillfällen

Lektionen handlade om tre bilder som visar emigration vid tre olika tillfällen i modern historia. Den första är en bild från filmen *Utvandrarna* och 1850-tal (visserligen inte "verklig", men ändå hyfsat autentisk). Den andra är en bild på polska judar som körs ut från Tyskland på 1930-talet. Den tredje är en bild på flyktingar från Syrien 2015. Bilderna får liv genom deras bakgrundshistoria och därför visade jag bilderna en i taget vid olika lektionstillfällen.

Bilderna introduceras

Bild ett visade jag i samband med en mikrolektion om Vilhelm Moberg. Vi tittade tillsammans på bilden och funderade på vad den gav oss för information och känslor.

Bild två visade jag i samband med en mikrolektion om *Kristallnatten*. Vi tittade åter igen tillsammans på bilden. Sen tog jag fram bild ett och visade dem sida vid sida och lät eleverna fundera tyst över vad bilderna hade för likheter/skillnader.

Flyktingsituationen idag hade vi redan diskuterat vid flera tillfällen så bild tre tog jag fram utan bakgrundshistoria. Bilden var i färg, men för att få en bättre effekt i jämförelsen gjorde jag om den till svartvit.

Analystillfället

Vid ett nytt lektionstillfälle ritade jag upp en stödmall på tavlan enligt nedan. Till att börja med hade jag fyllt i Emigranter/flyktingar, Likheter, Skillnader och satt upp de två översta bilderna. Vi repeterade tillsammans vad bilderna föreställer och fyllde i faktarutorna. Sen satte jag upp bild tre och lät eleverna fundera över vad den föreställer. Så småningom fyllde vi i faktarutan även för den. Sen lät jag eleverna fundera över vilka likheter de kunde se mellan alla tre bilderna och fyllde i stödmallen allteftersom. När det var dags för skillnader konstaterade vi att det gav mer att fundera på vilka skillnader vi kände till om flyktingarnas situation än att leta skillnader i själva bilderna.

Emigranter / Flyktingar

	Likheter	Skillnader
 Svenska utvandrare 1850-tal	Rädsla, Sorg Packning? Hela familjer. Bär barn. Lika kläder	Flyr från fattigdom. Flyr från Sverige.
 Polska judar i Tyskland 1930-tal	Rädsla, Sorg Packning i bytten. Hela familjen. Barn? Lika kläder.	Flyr för att de inte får stanna. Flyr från Tyskland.
 Syriska flyktingar 2015	Rädsla, Sorg Packning i bytten. Hela familjen. Bär barn. Lika kläder.	Flyr från krig (död). Flyr från Syrien.

Som sammanfattning fick eleverna reflektera fritt kring utvecklingslinjen. Reflektionen skedde muntligt, men hade lika gärna kunnat ske skriftligt i deras reflektionsböcker.

Lgr 11 Förmåga

Använda en historisk referensram som innefattar olika olika tolkningar av tidsperioder, händelser, gestalter, kulturmöten och utvecklingslinjer.

Centralt innehåll

Vad begreppen förändring, likheter och skillnader, kronologi, orsak och konsekvens, källor och tolkning betyder och hur de används i historiska sammanhang.

Kunskapskrav (åk 6)

Eleven kan undersöka utvecklingslinjer inom kulturmöten, migration, politik och levnadsvillkor och beskriver då **komplexa** samband mellan olika tidsperioder. Eleven visar också hur någon av utvecklingslinjerna har påverkat vår samtid, och motiverar sitt resonemang med **välutvecklade och väl** underbyggda hänvisningar till det förflutna. Eleven kan använda historiskt källmaterial för att dra enkla slutsatser om människors levnadsvillkor, och för då **välutvecklade** resonemang om källornas användbarhet.